

[Statsministeren.]

Regeringens beslutning om ikke at modtage atomladninger på dansk jord står fortsat og uændret ved magt. Hvorvidt man i fremtiden under ændrede forhold vil træffe andre beslutninger, kan vi naturligvis ikke i dag træffe afgørelse om.

O. Mathiasen: Jeg takker den højtærede statsminister for svaret, men vil dog gerne anholde den sidste udtalelse. Jeg mener, at den ansvarlige regering må kunne sige, at så længe den har magt og indflydelse i landet, vil der i hvert fald ikke blive tale om placering af atomvåben på dansk grund. Jeg spørger derfor den højtærede statsminister, om det ikke er muligt at strække sig så langt som til at sige, at det i hvert fald ikke vil ske i denne regerings tid.

Statsministeren (J. O. Krag): Da vi i sidste samling drøftede det samme spørgsmål, modtog jeg en tak, endda en hjertelig tak, fra det ærede medlem for mit svar, der gik ud på, at der ikke er placeret atomvåben på dansk territorium, og at der heller ikke påtænkes en sådan placering.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ellen Strange Petersen* til kirkeministeren:

„Vil ministeren give folketinget en redegørelse for den dansk-tyske regeringsoverenskomst om etablering af tyske centralkirkegårde i Danmark og oplyse, om de menighedsråd, der er imod gravflytning, kan regne med at få deres standpunkt respekteret?“

Ellen Strange Petersen: Med nogen undren erfarer man, at der mellem det danske kirkeministerium og den vesttyske regering i Bonn er truffet en overenskomst om oprettelse af centralkirkegårde i Danmark for de tyske soldater og de tyske flygtninge, der døde her i landet under krigen og i de første år efter denne.

Da jeg synes, det må være af betydning for folketinget at høre begrundelsen for i det hele taget at røre ved gravene så mange år efter, har jeg bedt den højtærede kirkeminister give en redegørelse for overenskomsten med Bonn.

Af referater fra menighedsrådsmøder flere steder i landet fremgår det, at gravflytninger af denne art forståeligt nok møder modvilje, og jeg spørger derfor også den højtærede kirkeminister, om man vil undlade at foretage flytninger de steder, hvor menighedsrådene sætter sig derimod.

Jeg tror, der kan være almindelig enighed om, at Danmark behandlede de tyske flygtninge, som landet blev påtvunget, på en menneskeværdig måde, der nok kan stå for historiens dom. At især mange gamle mennesker og mange små børn døde her i landet, må tilskrives de forhold, hvorunder de blev drevet på flugt, og de lidelser, de gennemgik, indtil forsorgen kunne etableres her i landet. Det er også mit indtryk, at de tyske grave er blevet behandlet med samme respekt som andre grave her i landet.

Der er nu gået så mange år, efter at disse døde er begravet, at tanken om gravflytninger virker direkte ubehagelig, og hvis der hertil svares, at der netop er gået så mange år, at flytningerne kun kan betragtes som symbolske, fristes jeg til at spørge, hvad de så skal gøre godt for. En tysker, lærer Peter Lehmann, Eckernförde, der arbejder på et værk om de tyske flygtnings ophold i Danmark, advarer imod flytninger til store centralkirkegårde. I et interview til *Jydske Tidende* siger han — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Flygtningegravpladser skal ikke være valfartssteder.“

Han oplyser, at mange tidligere flygtninge i Danmark uopfordret har skrevet til ham: lad vore døde være i fred. Jeg tror, at mange danske vil tilslutte sig dette.

Kirkeministeren (Bodil Koch): Jeg vil gerne straks anholde det i spørgsmålet anvendte udtryk „tyske centralkirkegårde“ som både sprogligt og indholdsmæssigt ukorrekt, men det vender jeg tilbage til om et øjeblik.

Det, spørgsmålet sigter til, er en overenskomst af 3. oktober 1962 mellem den danske regering — ikke kirkeministeriet — og Forbundsrepublikken Tysklands regering om, hvordan man skal forholde sig nu og i fremtiden med de her i landet værende tyske krigergrave fra sidste verdenskrig. Af dem